

SAMENVATTING

Vooraf

Vroeger was het heel normaal om voor elkaar te zorgen. Je liep een keer extra bij je buurvrouw binnen als ze ziek was. Je zorgde voor je ouders. Of lette op de kinderen in de buurt. Met de komst van de verzorgingsmaatschappij leerden we dat af. De overheid verzorgde ons van de wieg tot het graf. Professionals namen de zorg van ons over.

Daar hing een fors prijskaartje aan. Het was duur. Te duur. Want er zijn minder jonge mensen die werken en dus belasting betalen, terwijl de groep mensen die hulp en begeleiding nodig heeft groeit. We worden immers steeds ouder.

De verzorgingsstaat is onbetaalbaar geworden. Daarom besloot de overheid dat het anders moest. De gemeenten kregen de opdracht om het Sociaal Domein – zo noemen we alle soorten ondersteuning op het gebied van zorg, werk en jeugd, veiligheid, onderwijs, wonen, welzijn, wervoer bij elkaar – opnieuw in te richten. En ze kregen een vast budget van de Rijksoverheid waarmee ze alles moesten regelen. Het moet dus beter en goedkoper.

In de gemeente Leudal willen we de transformatie van het Sociaal Domein samen oppakken. Samen met vertegenwoordigers van onze inwoners, scholen, zorginstellingen, de politie, het Algemeen Maatschappelijk Werk, het Centrum voor Jeugd en Gezin, ambtenaren en bestuurders en andere partners. Wat hebben de inwoners van Leudal nodig om zelfredzaam én betrokken bij de samenleving te kunnen zijn? Hoe organiseren we een samenhangende aanpak vanuit het Sociaal Domein? En hoe kunnen we ondanks ons taakstellend budget toch meerwaarde voor onze inwoners en de samenleving realiseren? Dat zijn de vragen waar het over gaat. Zo ontstond er een gezamenlijk gedragen plan dat aansluit bij de behoeften van de inwoners van onze gemeente.

Ons doel

Wij willen dat alle mensen mee kunnen doen in de maatschappij. Ook willen we onze inwoners stimuleren en helpen om zolang mogelijk zelf de regie over hun leven voeren. Om samen een sterke gemeenschap te vormen waarin we weer meer voor elkaar te zorgen. Dat gaan we doen binnen het budget dat we hebben.

Veranderen gaat niet vanzelf

Veranderen is moeilijk. Het gaat niet vanzelf. Je moet er moeite voor doen. Dat geldt voor ons, als gemeente, maar ook voor de burger. Wij gaan ervoor zorgen dat het binnen onze gemeente goed geregeld is. Dat inwoners de ondersteuning en de hulp krijgen die ze nodig hebben. Dat ze zelf de regie kunnen voeren om een oplossing voor hun probleem te vinden. Als je verandert, maak je fouten. Daar leer je van. Daarom is er ruimte voor alle partijen om het Sociaal Domein samen te blijven ontwikkelen.

Een goed vangnet

Wij willen dat iedereen in Leudal een goed vangnet heeft. Wij zorgen dat deskundige ondersteuning en hulp voorhanden is. Maar we regelen het zo dat er niet onnodig gebruik van specialistische voorzieningen wordt gemaakt.

Daarom ondersteunen en stimuleren we onze inwoners om dicht bij huis hulp te zoeken. Goed gebruik maken van de 0^e lijn, noemen we dat. Van familie, vrienden of bijvoorbeeld de burens of de vrijwillige boodschappendienst. Vaak zijn deze helpers er wel, maar kennen inwoners ze niet. Daarom is onze inzet erop gericht om die te vinden. We maken de sociale samenhang in de dorpen groter zodat mensen hun problemen vaker op eigen kracht met hulp van hun omgeving kunnen oplossen.

Is er professionele hulp nodig? Dan komt de 1e lijnhulpverlening in beeld. De huisarts, de school, de wijkagent, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het Algemeen maatschappelijk Werk. Kortom de hulpverlening waar je rechtstreeks naar toe kunt.

Door middel van het vroeg signaleren van problemen, door goede preventie én door het snel inzetten van lichte ondersteuning als inwoners – tijdelijk- niet zelfredzaam zijn, hoeven mensen minder gebruik te maken van de dure 2e lijn, de specialistische voorzieningen. Daarom willen we de 0e en 1e lijn versterken en de burger in zijn kracht zetten.

Wij willen stimuleren dat burgers hun eigen verantwoordelijkheid nemen én dat ze zich verantwoordelijk voelen voor de gemeenschap waarin ze leven. Dat ze participeren; meedoen. Ieder op zijn eigen manier. Daarom leggen we de regie bij de burger. Zodat hij maximaal kan bijdragen aan het oplossen van zijn probleem op een manier die het best bij hem past. Vertrouwen, autonomie en eigen verantwoordelijkheid zijn daarbij sleutelwoorden.

Eén gezin, één plan

Iemand de regie geven wil niet zeggen dat die persoon het vervolgens allemaal zelf mag uitzoeken. De inwoner, zijn gezin en zijn netwerk vormen met een ondersteuner een team. Samen maken zij een plan. Het versterken van het sociale netwerk is altijd een onderdeel van dit plan.

In zo'n team voert één partij de regie. Die partij wordt de trajectregisseur. Samen met de inwoner die hulp nodig heeft onderzoekt hij de behoefte aan ondersteuning. Daarbij luistert hij goed of er misschien een vraag achter de vraag zit. Samen verkennen ze de context van de inwoner; hoe ziet zijn omgeving eruit en welke mensen maken deel uit van zijn netwerk? Ook het zelfoplossend vermogen van de inwoner komt aan bod. Omdat de trajectregisseur lokaal werkt is hij goed op de hoogte van de netwerken en de activiteiten op dorpsniveau.

Problemen staan vaak niet op zichzelf. Dan bestaat het team uit meer hulpverleners. De trajectregisseur is de spin in het web. Hij is verantwoordelijk voor de afstemming tussen alle hulp die geboden wordt en hij bewaakt de voortgang. De trajectregisseur kan een Wmo of participatie-medewerker van de gemeente zijn, maar ook een medewerker van Algemeen Maatschappelijk Werk of van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Eén hoofdverantwoordelijke aanbieder

Maakt de inwoner gebruik van 2e lijnzorg, dan wordt één hoofdverantwoordelijke aanbieder daar verantwoordelijk voor. Ook als er meerdere 2e lijn-instanties bij de inwoner betrokken zijn. Dit geeft de hoofdverantwoordelijke aanbieder de ruimte om de juiste hulp te bieden of te organiseren. Hij is immers verantwoordelijk voor het afgesproken klantgerichte resultaat. En dat geeft ons als gemeente de mogelijkheid efficiënt goede hulp en begeleiding in te kopen én die te monitoren. De hoofdverantwoordelijke aanbieder is de contactpersoon voor de trajectregisseur.

Wat doet de gemeente?

De gemeente voert de procesregie over het Sociaal Domein. Zij overziet en verbindt het brede Sociaal Domein. Maatschappelijk vraagstukken worden door de gemeente bij de partners in het Sociaal Domein onder de aandacht gebracht. Vervolgens faciliteert de gemeente de inwoners en partners om hier samen mee aan de slag te gaan.

Samenwerken met ander gemeenten

Soms kan het slim zijn om met andere gemeenten samen te werken. Vooral als dat leidt tot meer kwaliteit en kennis, minder kosten. Ook kunnen we van elkaar leren. Voorwaarde voor samenwerking is dat we dezelfde visie op het Sociaal Domein hebben, dat we gelijkwaardig zijn én er wederzijds vertrouwen is.